

Tõe Sõnumid

11. aastakäik. „Tema tõde on ilup ja sõjarikis“. Laul 91, 4. 1927. Nr. 8.

Maailma keerdküsimuste lahendamisaft.

Rogu aegloo kestwusel on inimsugu mitmesuguste dudsustäratawate sündmuste mangukanniks olnud ja ka meieaegne, iseteadew rahwapõlw otsib asjatult maailmas walitsewate soowimatude olufordade ja keerdküsimuste diget ja lõpulikku lahendust.

Nii üksikud isikud kui wäikearwulised ning suured rahwasood on maaomandamise

ihä pärast wastastiku tülis ja riius. Urwuta miljonid on enda isamaa eest surma läinud ja walatud wereojadest hoolimata ei ole maaelanitud mõistusele ärkanud. Ka praegu loonduwad poliitilisel taewapiiril

käuepilwed kokku ja wõib olla ei kesta kaua, mil kõik rahwad end Jumala suurele wõitluspäewale kokku koguwad. Mikspärast? Kas Jumal tahab niisuguseid ohwreid? Jial ei wõi armastuse Jumalal sellest hea meel olla, et inimesed wastastikku tülitsewad ja üksteist häwitawad.

Aga mikspärast Jumal lubab seda? Eks temal ole ju jõudu werewalamist takistada?

Res on maatera tõeline omanik.

Kellele kuulub dieti maailm? Kelle oma on see minewikus olnud? Res on seda elulekutsunud? Eks looja tõhiks ka omanik olla? Jes. 1, 2. 3. kaebab Jumal oma rahwa üle

järgnewalt: „Kuulge taewad ja maa, pane tähele, sest Jehowa räägib: Ma olen lapsi kaswatanud ja suureks tõstnud, aga nemad on mu wastu üle astunud. Härg tunneb oma peremeest ja eesel oma isanda sõime; Israel ei tunne mind mitte, mu rahwas ei wõtta mitte mõista“. Inimesed ei tunne siis enam Loojat, ega ole temaga ühenduses.

Ja hoolimata looduseseadustest ja nende awaldustest salgab suurem osa praegusest inimperest seaduseandjat, loojat, lunastajat ja tulewat kuningot, Jeesust, Kristust. Sellepärast ütleb ka Paulus: „Sest et see, mis Ju-

malast on teada, on awalik nende sees; sest Jumal on neile seda teada annud. Sest tema nägemata asju niihästi tema igawest wäge, kui jumaliku olemist näikse maailma loomisest, kui neid tähele pannakse tegudest, nõnda et nemad ei wõi endid wabandada.

Seepärast et nemad Jumalat tundes teda mitte ei ole kui Jumalat austanud ega tänanud, waid on ise oma mõtlemistes tühiisiks saanud, ja nende mõistmata süda on pimedaks läinud. Kui nemad endid arwasid targad olewat, on nemad jõledaks saanud“. Rom. 1, 19—22.

Et nad targaks jaada wõiksid, selleks annab Jesaja nõu, öeldes: „Tõstke oma sil-

„Raamatud tehti lahti ja .. mõisteti kohut seda mööda kui nende fisje oli kirjutatud“. Jlm. 20, 21.

mad üles kõrgesse ja waadate, kes on neid loonud, ja saadab nende sõjawäe wälja aru pärast? Ta kutsub neid kõiki nime pärast; tema jõu ja tugewa rammu pärast ei puudu neist ühte ainust... Eks sa ei tea? Eks sa ei ole kuulnud? Igawene Jumal Jehowa, maailma otste looja ei wäsi ega tüdi ära; tema mõistus on ilma arwamata". Jes. 40, 26. 28. Sellepärast on ka Jumalal õigus öelda: „Mina olen Jehowa ja ei ükski muu!" Jes. 45, 18.

Zoomisel on Jumal armastawal wiisil inimese eest hoolitsenud ja temale selle maakera elamiseks ja walitsemiseks annud. Waata: 1. Mos. 1, 28. Sellepärast ütleb ka Saawet: „Saewad on Jehowa pärast, aga maa on ta annud inimeste lastele". Laul 115, 16. Seega kuulub maa tõelikult inimestele, kuna saadan selle üle walitsemise enda kätte on liskunud. Teda nimetatakse ka maailma würostiks. Ew. 2, 2 nimetab Paulus teda „selle maailma würostiks", kes nüüd oma tööd teeb sõnakuulmata laste seas. Selle würosti ja kurja waimude wastu peawad Jumala lapsed, alates patulange misest saadiks, wisa wõitlust, mis peagi oma lõpujärke jõuab. Otsustustund on kätte jõudnud.

Wiimane hirmus wõitlus Jumala riigi ja saadana walitsuse, walguse ja pimeduse, tõe ja wale wahel wiitakse neil päwil lõpule. Saadan teab et temal wähe aega on, sellepärast käib tema ümber kui mõi- raja lõukoer ja otsib, keda tema saaks ära- neelda". 1. Peetr. 5, 8.

Paneme tähele kelle teenistuses meie oleme? Seda wõimaldab meile piibel, öel- des: „Eks teie ei tea, et, kelle sulasiks teie heidate sõna kuulma, selle sulased teie olete, kelle sõna teie kuulete, olgu patu sulased surmaks ehk sõnakuulmise sulased õiguseks". Rom. 6, 16. Araekstaja näitab meile maa- ilma wäärtuseid, au, rikkust, lõbu ja waimu, mida tema kõigile neile anda wõib, kes teda kummardawad. Meile on waba walit- jäetud. Kas walime häwitusele määratud maailma ja hukkume ühes sellega, ehk hoiame tulewase, õiguse kuningriigi ja selle õige walitseja poole ning elame temaga igawesti.

Oluford Kristuse riigis.

Selles tulewases riigis on poliitilised, kiriklikud ja sotsiaalsed küsimised lahendatud. See riik on rahwuswaheline riik ilma piiri- postideta. Sääli ei hüüa enam wenna weri Jumala poole kättematmise järele, sest

Jumal on igale tema töö kohase palga annud.

Ebadpetajad ja rahwa ekstitajad on kõik awalikult tehtud ja neil ei ole eluaseta uuel maal. Saigused ja surm on kadunud; haua- kaewajaid ei leidu sääl. Ka ebajumalad on ärahäwitatud. Jumal ütles juba wanasti Jeremia läbi: „Jumalad, kes ei ole taewast ega maad teinud, kadugu need maa pealt ja taewa alt ära". Ja nende kummardajad? Need on ühes oma jumalatega õige palga saanud.

Wiimased aastakümned on maailmale näidanud, kui kindlusetu maine warandus on. Kui ruttu warisefid Euroopa würosti- kroonid tolmusse! Kui ootamata said miljo- närid kerjajateks ja rikkad wäseks. Nii kui langesid kuningriigid, samuti häwinewad ka wabariigid, kui selleks Jumalast seatud aeg tuleb. Et loogu maailma organisatsioonid ülekohtule rajatud on, ei wõi rahu praegu- ses maailmas kusagil walitseda, hoolimata rahupüüetest ja rahwasteliidust, mis juba ammugi oma wõimetust on tõestanud. Ainult üks rahuwürost on olemas, kes kõigist rahu wõib tuua, Jeesus, Kristus, õiguse Kuningas! Tema saab oma töötuse tõeks- tegema, mis tema sõnas awaldatud: „Waata, ma teen kõik uueks". Jlm. 21, 5.

Selle maa elanikud, kes sin eluwõitluses ustawaks jäänud, kes kõigiti oma Jumalale sõnakuulelikud olnud, näewad siis oma soowi täide läinud olewat; nende koduigatsus on rahuldatud, nemad on jäädawas kodus. Looja ja loodolewused on siis ühestoos. Needmine on maa päält lahkunud. Patu, ehk Jumala käsust üleastumise põhjus on kõrwaldatud; wastuhakkamise waimu ei ole enam. „Mis film ei ole näinud, ja kõrw ei ole kuulnud ja inimese südamesse ei ole tõusnud, seda on Jumal walmistanud neile, kes teda armastawad". Minewik on õnne- likudele kui uni olnud.

Kelle omaks jääb uus maa?

Matt. 5, 5 ütleb Kristus: „Õndsad on tasased, sest nemad peawad maa pärima". „Õndsad on puhtad südamest, sest nemad peawad Jumalat nägema". Sellepärast palub Saawet: „Pea mu sammud hästi kinni oma, tee jälgede peal, et mu jalad ei kõigu. Ma saan su palet näha õiguses, küll ma saan kõik rohkete su näost, kui ma üles ärfan". Laul 17, 5. 15. Paulus kirjutab: „Ehk eks teie ei tea et ülekohtused ei pea mitte Jumala riiki pärima". 1. Kor. 6, 9.

Mis ütleb piibel tuhandeaastast rahuriigist?

Waevalt on küll mõni teine õpetus piiblis nõnda moonutatud ja wõltsitud, kui õpetus Kristuse tulekule järgnema esimese aastatuhande üle. Tuhandeaasta rahuriigi mõtte ümber on nõnda paks effiõpetuste ja inimliste arwamiste kett koondunud, et paljudele raskesti saab Jumala sõna tõe teed leida ja effiõpetustest loobuda.

Eht küll piibli prohwetid olid Kristuse tulekut selgesti kirjeldanud, oli siiski saadan, see wana walelik, sellega hakkama saanud, et ta juutifid nõnda äraekstas, et nad enda oodatud Messija tulekut hoopis walesti ettekujutasid. Kui Kristus oma ametiga awalikkuse ette astus, ei täitnud ta mitte nende üldwaateid ega ooteid ja nad põlgasid teda ära. Ühes sellega aga määrasid nad enda, kui rahwuse, kadumisele.

Samal wiisil on see kawal petis ka praegu inimesed nõnda kaugele saatnud, et nad Kristuse teisest tulekust hoopis teistsuguse waate on saanud. Nad mõtlewad et Kristus ilmuda siia maapäale kuningana ja kutsuda siis kõik rahwad rahuriigi ülesehitamisest isiklikult osa wõtma. Tõendatakse et rahuriik pidada poliitiliste wärawate kaudu esile ilmuma; walitsused pidada selleks seadused wäljaandma, mis Jumalariigi põhimõttele wastawad ja lõpeks kõik inimesed nõnda kaugele wiima, et nad end püha Kirja nõuete alla alandawad.

Sarnaseid oletusi, mitmekesises teisendis, on weel palju, mida siin üleaurune nimetada oleks. Igale inimesele on aga üliwäga tähtis teada, kuidas ja missuguses järjekorras Kristuse tulekuga ühenduses olewad sündmused saawad olema. Selle üle selgusetu olekul wõiwad sama halwad tagajärjed olla, kui juutide wale waatel Messija tuleku kohta. Minult nzed, kes enda ilmawaates piibli tõe rajatud, wõiwad kindlad olla, et neid kõiksugustest effiõpetustest kõrwal-

teedele ei wiida. Püüdku sellepärast igalüks, kes enda tulewiku kohta ükskõikne ei ole, selle küsimuse kohta käiwaid piibli juhtnõure tähele panna ja end nende alusele kindlustada.

Maailma lõpetus.

Praegusel elujärgul tuleb kord kindlasti lõpp. Üks filmapaistwamatest lõpuaja tundemärkidest on üleilmne ewangeliumi kuul-

tamine. Waata Matt. 24, 14. Kõikidel inimestel saab olema wõimalik tõe tundma õppida, aga kõik ei saa seda mitte tähelepanema ega meeltparandama. „Aga pahad inimesed ja petised, lähewad ikka pääle kurjemaks, nemad effitawad ja neid effitatakse“. „Sest nõnda kui oli päewil enne weeuputust... nõnda peab ka inimese Poja tulemine olema“. 2. Tim. 3, 13; Matt. 24, 37—39. Inimesed saawad ikka enam ja enam jumalafartmatuks ja saawad wiimaks Jumala sulaste wastu ütlema nagu wanasti, enne weeuputust: „Kes ütlesid Jumalale: Sagane meist äral ja mis peaks Kõigewägewam neile tegema?“ Job. 22, 17.

Maailma saatuse kirjeldus.

Kuid ühes sellega jõuab ka Jumalast määratud armu aeg lõpule ja nüüd järgnewad Jumala kohtunuhklused kogu jumalafartmata maailma pääle. Inglise walawad seitse wiimast wiha kausi wälja. Jälgid paised asetuwad jumalafartmatude külge, kuna meri ja jõed wereks muutuwad ja see weri saab jumalafartmatule joogiks. Päike saab põletama enneolemata ägedusega. Metfalise riiki saab pimedus waldama ja kogu maailma kuningriike põnewil hoidew Harmagedoni lahing leiab aset, mis kaugele toledam ja häwitawam saab olema, kui wiimane maailma sõda. Siis järgneb maailma häwifemine, nagu seda weel ial enne pole olnud.

Loodusejõudude häwitusetööd tõendawad maailma hukkumise wõimalust.

Rõik linnad langewad rusudeks ja kõide eluasemed häwinewad. See maawäri-femine saab nõnda tugew olema, et isegi mäed nende alusel wärisewad ja mere saared merre heidetakse. Waata Ilm. 16. ptk.

Samuti kirjutab Jefaja: „Hirm ja kaewand ja kõis tuleb su peale, oh ma rahwas. Ja see peab sündima, kes hirmu hääle eest põgeneb, see peab kaewandusse langema, ja kes kaewandusest üles tuleb, see peab kõiega finni wõetama; sest atnad ülewelt on lahti tehtud ja maaalused kohad wabisevad. Maa waarub wäga otsegu joobnud, ja pannakse hulkuma, kui wahimaja ja ta üleastumine on raske ta peal, et see langeb ja ei tõuse jälle üles“. Jef. 24, 17. 18. 20.

Prohwet Jeremia ütleb selle aja kohta: „Ma nägin maad ja waata, see oli tühi ja paljas; ja taewa poole, ja sellel ei olnud walguft. Ma nägin mägesid ja waata, need wabisesid ja kõik mäekünkad kõikusid waljusti. Ma nägin, ja waata, wiljaline põld oli kõrb, ja kõik ta linnad olid maha kistud Jehowa ees, tema tulise wiha pärast“. Jer. 4, 23—26.

Rogu maapind piirita furnutewälti.

Jumala prohwetid annawad meile lõpu-aja sündmuste kohta hirmuäratawa pildi. „Ma nägin, ja waata ei olnud üht inimest“, ütleb Jeremia. Rõik jumalafartmatud olid Jumala kohtunuhtluste läbi ärakaotatud, „inimeste lehad peawad langema ja olema... kui wihud leikajate taga, mis ükski ei korista“. „Ja selle rahwa lehad peawad saama roaks lindudele, mis taewa all, ja metsalistele, mis maa peal on ja pole seda; kes ära peletab“. „Ja ma nägin, ja waata, ei olnud üht inimest, ja kõik linnud, mis taewa all, olid äralennanud“. Jer. 9, 21; 7, 33; 4, 25. Seega näitab püha Kiri kõide, nii inimeste kui teiste elawate olewuste, täielist ärähawitamist.

Rus on aga Jumala lapsed sel ajal?

Kui Jumala kohtunuhtlused üle maa käiwad, siis ühenduses nendega tuleb ka Kristus, oma suures aus ja wõtab oma rahwa taewastesse eluasemetesse, kuni nuhtlused möödas on, samuti ka tuhandeaastane ajajärk, mil ainult saadan ühes oma inglitega siin maal asuwad. Paulus kirjutab: „Sest et Isfand ise tahab maha tulla taewast peaingli heale ning Jumala pasunaga, ja kes Kristuse sees on furnud, need peawad ülestõusma esmalt. Pärast peab

meid, kes meie elame ja üle jääme, ühtlasi nendega pilwete sees kistama Isfanda wastu taewa poole; ja nõnda peale meie ifka Isfandaga olema“. 1. Tess. 4, 16. 17.

Siin tuleb tähele panna et sellel ülestõusmisel ainult õiged ülesäratatasse, ja siis wõetakse nii need, kui ka elawalt muudetud eluasemetesse mis taewas on. Waata Joan. 14, 1—3. Sääli, Isa juures, saawad nad siis Kristuse juhatusel all jumalafartmatute kui ka langenud inglite pääle kohut mõistma ja neile nuhtlust määrada. Waata 1. Kor. 6, 4; Jef. 54, 17. See kohus kestab 1000 aastat. Ilm. 20, 4.

Saadan ja kurjad inglid seotud wõi wangis.

Kurjuse wägedele ei lubata 1000 aasta jooksul sellest maakeralt lahtuda ja teisi maailme külastada, nagu head inglid seda teewad ja nagu saadan enne enda langemist teha wõis. See maakera, mida ta patu-langemise läbi on elamiswõimatuks teinud, saab siis 1000 aasta kestel tema ja ta kaas-inglite asumiskoht olema. Nad on siis kui seotud selle maa piirkonda. Ilm. 20, 1—3; Jef. 24, 21. 22.

Seine ülestõusmine.

Tuhande aasta möödudes, mil jumalafartmatade inimeste ja langenud inglite üle kohut mõisteti, saab Kristus ühes pühadega ja uue Jerusalemmaga maha tulema. Siis äratatasse jumalafartmatud Eluwürsti poolt üles. Ilm. 20, 5. Rõik jumalafartmatud peawad Kristuse au ja õndasete pühandust, seda uut Jerusalemma, nägema.

Neile antakse wõimalus weenduda, et kõik, mis piibel inimsoole töotanud, tõde on, ja nad peawad tundma, et Jeesus tõesti Jumala Poeg on, teda nad on ärapõlganud.

Lõpulit ärähawitamine.

Selle järele, kui jumalafartmatud on ülesäratatud, saawad nad jällegi eneste juhi, saadana, nõu kuulda wõtma, kes neid uue Jerusalemma ärawõtmisele awateleb. „Ja nemad tulid maa laiupeale ja piirasid pühade leeri ja armastatud linna ümber, ja tuli langes taewast maha, Jumalast, ja sõi neid ära“. Ilm. 20, 9. Selles tules, mis ka kogu maailm ärapõletatakse, saawad ka nemad igaiüks oma tegude kohase nuhtluse ja palga. Luf. 12, 47. 48. Aga see tuli saab, nagu piibel ütleb, neid ärastõuma, see

tähendab äraaotama Baata Malafia 3, 19; Matt. 3, 12.

Uus taewas ja uus maa.

Rõikide kurjade ja kurjuse äraaotamine teostub 1000 a. ajajärgu lõpul, mida rahwas effikombel „rahuajaks“ nimetab.

Siis uuendab Jumal selle maailma ja elu see pääl niisuguseks, kui see enne patulangemist oli. Siis läheb täide Kristuse

töötus: „Õndsad on tasased, sest nemad peavad maa pärima“. Matt. 5, 5; Jlm. 21, 1—7. Kes tahab seda igawest rahumaad pärandada, see ärgu ustugu saadanlitte effidõpetusi, et tuhande aastase rahuriigi aeg olla kitsas tee laiem ja õndsaksfaamine kergem, waid pööraku weel täna Kristuse, oma Õnnistegija poole, kes meie kõikide ainsam usu algataja ja lõpetaja on.

R. U. O.

Seluurimise kohus taewas.

Oh kui pühalik on see mõte! Üks päew teise järele kaob igawikku ja täidab taewa raamatuid oma aruannetega. Ükskord räägitud sõnu, ükskord tehtud tegusid ei wõi meie iialgi enam tagasi wõtta. Inglise on niihästi head kui ka kurjad teod ja sõnad üles kirjutatud. Rõige wägewam wõitja maa peal ei wõi ühe ainsagi päewa aruannet tagasi wõtta. Meie teod, meie sõnad, jah, meie kõige feesmisemad mõjud aitawad kõik seks laajata, et meie saatust kas eluks wõi surmaks ära määrata. Kuigi meist unustatud, annawad nad oma tunnistuse meie õigeks mõistmiseks wõi hukkamõistmiseks.

Just sama loomutruult nagu näojooned päwapiltniku klaasplatele joonduvad, peegeldub ka iseloom taewa raamatutes wastu. Siiski kui wähe hoolitakse aruandest, mis peab tulema taewalikkude olewuste filmade ette. Kui wõidak tagasi tõmmata loori, mis eraldab nähtawa maailma nägematust ja kui inimeselapsed wõiksid näha inglised, kes kirjutawad üles iga sõna ja iga teo, milledele nad kohtus peawad wastu minema, kui palju sõnu, mida iga päew wälja räägitakse, jääksid ütlemata, kui palju tegusid tegemata!

Kohtus kaalutakse ära iga üksiku talendi tarwitamine. Kuidas oleme meie kasutanud meile taewast antud kapitali? Kas saab Issand oma ilmutusel oma talendi kasuga tagasi? Kas meie oleme enda kätte, südamesse ja ajudesse usaldatud jõudsid Jumala kiituseks ja auks ning maailma õnnistuseks tarwitanud? Kuidas oleme meie kasutanud enda aega, enda healt, enda sulge, enda raha, enda mõju? Mida oleme meie teinud Kristuse jaoks waeste, wiletsate, leskede wõi wanemate laste isikus? Jumal on meid teinud oma püha sõna hoidjaks; mida oleme meie teinud walguse ja tõega, mis meile anti, et meie inimesi õndsusele juhataks? Ühe palja Kristuse tunnistusele ei anta

mingit wäärtust; ainult tegude läbi tõestatud armastust arwatakse õigeks. Ja siiski on see armastus üksinda, mis taewa filmis teo wäärtuslikuks teeb. Mida ka iganes armastusest tehakse, kui weiklasena see ka inimeste filmis wõib esineda, seda wõtab Jumal wastu ja annab taju selle eest.

Inimeste warjatud omakasu-püüdmised seisab taewa raamatutes awaldatud. Seal leidub meie kaasnimeste wastu tegemata jäänud kohustuste aruanne wõi meie Lunastaja nõudmiste hooletusse jätmine. Seal saawad nemad nägema, kui tihti anti saadanale aega, mõttewõimu ja tugewust, mida pidi õigusega Kristusele antama. Kurb on see aruanne, mida inglised taewasse wiitawad. Mõistuse poolest anderikkad olewused, Kristuse nimepidised järeldajad, ajawad taga maiseid warandusi ja maiseid lõbusid. Raha, aeg ja jõud pühendatakse toredusele ja eneserahuldusele; ainult wähesed filmapildid pühendatakse palwele, kirja uurimisele, hinge alandusele ja patutunnistusele.

Saadant mõtleb wälja lugemata hull plaane, et meie mõtteid niidõrd oma wõimu alla wõtta, et meie just selle tööga midagi tegemist ei teeks, millega meie kõige paremini tuttawad peaksime olema. Peapetis wihkab suuri tõdesid, mis meile esile toowad lepitawa ohwri ja ühe wägewa Wahemehe. Tema teab, et tema jaoks kõik sellest ära oleneb, et mõtteid Jeesuse ja tema tõde pealt ära pöörda.

Need, kes tahaksid osa saada Kristuse wahetalituse heategudest, ei peaks millegi asja läbi lastma tagasi hoida enda kohustusest täiendada pühitsust jumalakartuses. Selles asemel et pühendada kalleid tunde lõbule, toredusele wõi kasupüüdmisele, peaks neid tarwitama tõde sõna tõsisele, palwerikkale uurimisele. Jumala rahwas peaks selgesti mõistma püha paiga keenistust ja uurimise

kohut. Igaüks vajab iseene järgi tundmist meie suure Ülempreestri seisukohast ja tööst. Teistigi on see neile võimata sellel ajal nii oluliselt tähtsat usku harjutada või asendada seisukohal, mida Jumal tahab, et nad peaksid enda alla võtma. Igal ühel on üks hing peasta või lastada. Jumala kohtus on igaühe asi kaalu peal. Igaüks peab seisma filmi filmi vastu suure Kohtuniku. Kui tähtis on see seepärast, et igaüks katsuks enesele ette kujutada pühalikku etendust, kui kohut peetakse ja raamatud avatakse; kui Danieliga igaüks peab seisma oma liisusajaga päevade lõpus.

Kõik, kes selle asja üle valguvad on saanud, peavad tunnistust andma suurtest tõe-dest, mis Jumal nende kätte on usaldanud. Püha paik taevast on Kristuse, inimeste jaoks töötamise, päris keskpunkt. See käib iga hinge kohta, kes maa peal elab. See toob meile esile lunastuse eeskawa ja toob meid alla kunni otsekohese aja lõpuni ja avaldab õiguse ja patu vahel peetava võitluse võiduhõiskelise lõppu. See on kõige tähtsam, et meie kõik need asjad kõige põhjalikumalt läbi katsume, ja võime igaühele, kes seda palub, üht alust anda lootusest, mis meis on.

Kristuse vahetalitus inimese jaoks taevases pühast paigas on nõnda sama oluliselt tarvilik õndsuse eeskawa jaoks kui tema surm ristil peal. Oma surma läbi alustas ta seda tööd, mille teostamiseks ta peale oma ülestõusmist taeva läks. Meie peame ususe sisse minema vaheteki taha, kuhu eel-jooksja meie eest on sisse läinud. Seal peegeldub Kolgata ristilt väljahilgav valgus vastu. Seal võime meie saada ühe selgema sissewaate lunastuse saladustesse. Inimese peastmine teostatakse taeva lõpmata jõululutusega; toobud ohver vastab Jumala rikitud käskude kõige laieldasemate nõuetele. Jeesus on avanud tee Isa aujärje juure, ja tema vahetalituse läbi võidakse kõikide otsekohesest nõudmist ja igatsust, kes ususe tema juure tulevad, Jumala ette tuua.

Meie elame nüüd suurel äralepituse päeval. Warjufujulises teenistuses pidid kõik, kuna ülempreester lepitust tegi, waewama enda hinge patukahetsuse ja alanduse läbi Issanda ees, et neid rahwa seas ära ei kaotataks. Samal viisil peaksid kõik, kes ei taha, et nende nimed eluraamatust välja kustutataks, nüüd läbikatsumise aja wähes-tes weel ülejäänud päewades waewama

enda hinge patukahetsuse ja tõsise meeleparanduse läbi Issanda ees. Seal peab ette võetama sügaw, õiglane südame läbikatsumine. Kerglane, edew waim, mida nii paljud nimepidised kristlased omawad, peab kõrwaldatama. Kõikidel, kes tahaksid võtta pahu kalduwusi, mis püüawad walitse-eda, on üks raske wõitlus ees. Ettewalmituse töö on isiklik. Meid ei lunastata mitte jalkadena. Ühe wagadus ja puhtus ei või täita nende joonte puudust leises. Kuigi kõik rahwad Jumala ette kohtusse peawad tulema, uurib ta siiski iga üheku asja läbi nii täpselt, otsekui poleks mingit teist olewust maa peal. Igaüks peab läbi katsutama ja leitama ilma weata, kortsuta ja muu asjata.

Lunastuse lõputööga ühendatud sünd- mused on ülipühalikud. Neisse mäsitud huwid on võimsad. Kohus on nüüd taevases pühast paigas ülewal käimas. Üle seits- mekümne aasta on see käimas olnud. Warsti — ükski ei tea, kui pea — läheb see elawate peale üle. Jumala pühalikul juures- olekul peab meie elu läbi katsutama. Sel ajal, enam kui millalgi teisel, on paras aeg igale hingele südamesse võtta Lunastaja manitsust: „Katsuge, walwake ja paluge Ju- malat, sest teie ei tea mitte, millal see aeg on.“ „Kui sa nüüd ei võta walwata, siis tulen ma sinu peale kui waras, ja sa ei pea mitte teadma, mil tunnil ma su peale tulen.“

Kui siis uurimise kohus lõpetatud, saab olema kõikide saatuse eluks või surmaks kindlaks määratud. Läbikatsumise aeg lõpeb lühikest aega enne Peastja tagasitulekut taewa pilwetes. Kristus ütleb Ilmutamise raamatus, tähendades selle aja peale: „Kes ülekohut teeb, see tehtu weel ülekohut, ja kes roojane on, see saagu weel roojaseks; ja kes õige on, see saagu weel õigeks; ja kes püha on see saagu weel pühaks. Ja waata, ma tulen nobedasti, ja mu palk on minuga, igaühe kätte tasuda, nõnda kui tema tegu on.“

„Seepärast walwake, . . . et tema ei tule äkitselt, ja teid ei leia magawat.“ Hä- daohtlik on nende seisukord, kes walwami- sest wäsinutena, maailma lõbudele pöördu- wad. Kuna ärimees täiesti enda äriajami- ssesse on süwendanud, ja lõbuhimuline enda rahuldust otsib, kuna moodi-ori enda ehteid korraldab, samal tunnil võib terwe ma- ilma Kohtunik wäljarääkida kohtu otsuse: „Sind on waetud waekauside peale, ja sind on leitud kerge olewat.“ E. G. White.

Kui Kristus kuningana ilmub.

Kristus elas 1900 aasta eest maapääl. Ta sündis neitsist, saades seega Jumal-inimeseks. Ka tuli tema siia jumalikude prohvetikuulutuste järele. Tema jutlustas ewangeliumit ja arstis haigeid, olid need pimedad, kurdid või pidalitõbised; ta võimaldas käimise jalutumatele ja äratas isegi surunud ellu. Lõpeks suri tema ise patu ohwrina. Ta tõusis kolmandamal päeval ülesse ja läks selle järele taewa. Nüüd tegutseb ta ülempreestrina taewases templis.

Aga see ei ole veel mitte kõik. Mis tähendus oleks küll tema sündimisel, elul, surmal, ülestõusmisel, taewaminekul ja ülempreetri teenistusel taewas, kui tema mitte enam tagasi ei tuleks, et oma lapsi enda juure võtta? Kui tema mitte lord selle maailma häda tema üldsuses ei kõrvalda, ja inimsoole, kes südamest headuse ja õigluse poole püüawad, õigluse riiki ei alusta.

Sarilikult kaldutakse õnnistegija mõnda üksikut tegewuse osa hindama ja pööratakse teistele kas wähe ehk ei sugugi tähelepanu. Kas on aga niisugune teguwiis õigustatud? Sellega võiksid kergesti lahkküsimused kerkida, misugust osa tema tööst tuleb kõige tähtsamaks pidada?

Kuid piibel õpetab, et kõik tema teod ühesuguses wäärtuses ja ühtlasi tingimata tarwilikud on selleks, et õndsaks saada. Kui tähtis on sellepärast kõik tema õpetusi ja tegusi ühtlaselt hinnata ja uskuda. „Sest teile on täna Laweti linnas õnnistegija sündinud, kes on Issand, Kristus“ ja „Waata ma tulen nobedasti, ja mu palk on minuga igalühe kätte tasuda, nõnda kui tema tegu on“, on mõlemad ühtlaselt tähtsad ja tarwilikud. See, keda lord taewa wõeti, on töotanud samal kombel jälle tagasi tulla. Ap. t. 1, 9—11. Seda töotust leiame Uue Seaduse raamatute 260 peatüki sees terwelt 318 korda nimetatud, ehk läbistattu igas 25. salmis. See näitab meile, kui suure tähtsuse püha Kiri, mis Jumala Waimust on sisseantud, Kristuse tulemisele annab.

Kristuse tulemine on meie tulewase elu wõti. Meie oleme surelikud. Meie päewad on loetud. Esimene Adam jättis meile päranduseks patu ja sureliku oleku. Selle raskuse all wajume peagi surma unne. Meil ei ole jõudu surma ärawõita. Jumal on aga selle eest hoolt kannud. „Sest nõnda kui Adama sees kõik ära surewad, nõnda peab ka Kristuse sees kõik elawaks tehtama“.

1. Kor. 15, 22. „Õrge pange seda imeks: sest tund tuleb, millal kõik, kes haudade sees on, peawad tema healt kuulma, ja wälja tulema, kes on head teinud, elu ülestõusmiseks; aga kes on paha teinud, hukkamõistmise ülestõusmiseks“. Joan. 5, 28, 29.

Kui nüüd meie tulewane elu ülesäratamisest arwolenew on ja ülestõusmine omaford jällegi selle tagasitulemisest araripub, kes iseennast „ülestõusmiseks ja eluks“ nimetas, siis ei ole raste nende kahe sündmuse wahel lahutamata wahet leida.

Inimsoo jäädaw afupait.

Kristuse tulekuga ühes selgub meile ka inimsoo tulewane ja jäädaw afupait. Jumala plaan oli et esimene Adam pidi kõige selle maa üle walitsema. Et aga inimene Jumalale ustawaks ei jäänud, kaotas ta oma walitsusõiguse. Kuid lõpuks saab Jumala algplaan ikka täidesaadetud. Jumal saatis inimsoo päästmiseks „teise Adama“, kes tema Poeg oli. Tema jäi läbitatsumises kindlaks, lunastas kaduma läinud inimsoo oma werrega ja wõitis seega kogu maailma tagasi. See maailm kuulub temale. Lord tuleb aeg, mil „Jeesuse nimel peawad kõik nende põlwed endid nõtkutama, kes taewas, ja maa peal ja maa all on, ja kõikide keel peab ülestunnistama, et Jeesus on Kristus, Jumala Isa auks“. Wil 2, 10. 11.

Kõik, mida Jumal siin teeb, on ettewalmistuseks sellele suurele muuteajale, see on: Jeesuse aulisele ilmunisele, mil patusse langenud maa kõige täiussega oma algulises puhtuses ja täielikkuses oma algastmele saab.

Peetrus räägib sellest, öeldes: „Ja ta läkitaks teile Jeesuse Kristuse, keda teile enne on kuulutatud, kes taewasse peab minema see ajani, millal kõik peab korda saadetama, mis Jumal on rääkinud kõikide oma püha prohwetide suu läbi maailma algusest“. Ap. t. 3, 20. 21. „Ja ma nägin uut taewast ja uut maad; sest esimene taewas ja esimene maa olid mööda läinud ja merd ei olnud enam. Ja mina Joannes, nägin püha linna, uut Jerusalemma, Jumalast maha tulewat otsekui oma mehele ehitatud pruudi. Ja ma kuulsin ühe suure heale taewast ütlewat: Waata, Jumala tell on inimeste juures ja tema tahab nende juures kui telgi sees elada ja nemad peawad tema rahwas olema, ja Jumal ise tahab olla nende Jumal“. Jlm. 21, 1. 3.

Ras palwetamine on mõistusewastane?

See oli suur mõtteteadlane, Immanuel Kant, kes need sõnad awaldas: „Ras asja täidawad mind alatise imestusega, need on: täherikas taewas minu pea kohal ja kõlbluse käst minu sees.“ See mees, kes end looduse seadusest ja jumalikust saladusest ja wägewusest nõnda ligitõmmatud tundis olewat, oli siiski palwet tarwilikuks tunnistamisest hoopis kaugel. Temale paistis usu elu awaldus mõttetuse olewat. Võib olla oleks see mees teifiti mõelnud, oleks ta meie praeguse tehnikalise imede aja-järgul elanud. Kui wähe näeb aga ta praeguse aja inimene tehnikalistes imedes piiblis Jumala imesid ja saladusi awaldatud olewat? Palwetamine võib ta mõnele praeguse aja raadioföbrale, nagu wanasti Kant'ile, mõttetuse ja ifegi rumalus paista. Ras on siis tõesti uue-maaegse elektrilainete wastuwõtte võimaluse, mis inimese sõnu üle maailma laialikannawad, ja palwe, mis kristlase usu järele tähtede poole tõuseb, nii suur wähe, et esimest kui piiramatut võimalust ja edu ülistatakse, ja teist jäl juures mõttetuks peetakse? Kaine mõistus peab seda võimalust ja hindab mõlemaid sõrdselt.

Juba 1000 aastat enne Kr. laulis Dawet: „Jehowa! ja kiusad mind läbi ja tunned mind ära. Sina tead mu magamist ja mu ülestõusmist; sina mõistad mu mõtled kaugelt ära... Ei ole ühtegi sõna minu huultel, mis sina, Issand, ei teaks.“ (Laul 39,1.2.4. Saksa ja teised keeled). Need sõnad omawad hoopis uue tähenduse, kui neid praeguse raadioasjanduse walgel waatleme. Uus aeg tõi meile elektrilainete tundmise, kui saladuslise ja imeliku wäe, mis maakera ümbritseb. See edu tõi esile elektri walguse, elektri mootori, traadiga ja traadita telefoni, siis raadioasjanduse, kaugelt päewapildistamise ja kõigele eelmisele krooniks, ifegi kaugemale nägemise. Meie teame et meetripakfused müürid ja weji elektri laineid ei takista,

mis inimese sõnu edasi kannawad. Alles hiljuti kuulati raadio teel tuukrit, kes mere põhjast rääkis. Meie teame nüüd, et ükski sõna maailmade täiuses kaduma ei lähe; inimese sõnad kantakse edasi, olgu see kas õnnistamine või ärawandumine, rõõmu-hõisked või hädaldamine, olgu see palwetaw heal salajas kambriteses, või rahwa lärm mõne suurlinna tänawatel. Kõla ja sõnad kantakse edasi. Ja kuhu? Ras see, kes kõrwa

on walmistanud, ei peaks ife kuulama?

Kristus, kes ta kõlalisi looduseseaduseid tundis, ütles: „Uga mina ütlen teile, et inimesed peawad aru tegema koftu päewal igastühhest tühjast sõnast, mis nemad on rääkinud“. Matt. 12,36. Saladuslised laineid, mis kõitjast läbitungiwad, on enda alguse Jumalalt saanud, kes kõige täielikkuse testpunkt on. Jumal on waimne olewus ja palwetamine on lõpmatu Waimu tegutsemine inimese sees. Et Jumala Waim kõite maailma täidab, on see ta ainusam juhtollus, kes meie sõnad Jumala juure kannab. Sääal on see wastuwõtte testjaam.

Töö ja palwetamine on elutingimused

Kiirusest, mista meie palwed Jumala juure jõuawad, teatab meile Daniel. Tan. 9,20—23. Tema palwetes oma kambriteses oma wangis olewa rahwa eest, et Jumal neid ärapäastaks. Prohwet oli olles palwetamas, kui ingel Kabriel juba tema juure ilmub ja teatab, et juba tema palwetamise algul on sõna Jumala juurest wälja tulnud. Jumala juures ei ole wiitust, waid tema kuuleb kõhe ja teeb, mis ta kellelegile näeb kasuks tulewat. Olgu see kas lapse abihüüd või haige palweheal, surija õhtamine või perekondlik palwetamine, — kõit ruttab walgukiirusel läbi pakfude müüride ja kõitide takistuste, igawese Jumala juure, kelle olemasolu meie ainult aimame. Kuid kord tuleb aeg, mil Jumala waim maailmast ärawõetakse. See aga tähendab, et Jumal siis enam palweid ei kuule. Sellepärast: täna on õnnistuse päew!

Jumal on rääkinud.

„Kui Jumal ennemuiste mitu korda ja mitmel kombel wanematele prohweetide läbi on rääkinud, siis on tema neiltsinatil wiimil päiwil meile rääkinud Poja läbi...“ Ebr. 1, 1. 2. Sõnus, „Jumal on rääkinud“, peitub imelik troost. Igawene isa, armastus ja elu peawad endid ilmutama. Küll oleks õudne, kui „kõikide isa“ wai kits. Mingi asi ei ole süütul lapsel nii raske tunda, kui wanemate wai kimine.

Wai kimine on surm — elu ja armastuse surm. Kui patt abielurahwa, sõprade, õde-wendade ja kaastööliste sekka tulnud on, siis käiwad nad tummalt üksteisest mööda.

Uga meie Jumal elab; ta ei wai ki mitte! Ta räägib kõrgemast ilmast, pühast paigast, siia patusesse maailma.

Muidugi arwab Eebrea raamatu kirjutaja wäljenduse all: „Jumal on rääkinud“, kõiki Jumala ilmutusi. Sõnades awaldub rääkija waim ja tahtmine; sõnad peegeldawad isiklikkust ja iseloomu. Wanad kreeklased ütlesid wõõrastele: „räägi, et me find näeme!“

Jumal on rääkinud:

1. Ulguses.

Jumal ütles: „saagu!“ ja see sai! „Kui tema ütleb, siis see sünnib; kui tema käseb siis see seisab walmis“, Laul 33, 9. Usu läbi mõistame meie, et maailm, mis Jumala sõna läbi sai, hää oli. Ebr. 11. 3.

Kui auline on see sõna: „Jumal I õ!“ Kui wiltsjad on paganlised jumaluse kujukujud, millised maailma oma jumalate riiu läbi lasewad üles tõusta; kui madal on arenemisõpetus, milline kõige asja algust algudust otsib.

2. Sinail.

„Jumal rääkis kõik need sõnad“. 2. Moos. 20. Looja on ka käsu andja. Sinail andis Jumal inimsoole kõlbluse käsu. Inimene ei ole mitte ainult loodusolewus waid ka kõbliline olewus. Kui palju inimene loodusolewustest: taimedest, loomadest kõrgemal seisab, niipalju on ka kõlbluse käst looduskästust kõrgem.

Reegi arusaaja inimene ei usu et looduskästu wõimalik muuta on, ilma looduse häwitamiseta; samuti on ka kombekäst (10 kästu) täiesti igawene ja kindel. Laul 19, 8. 9. Taewas ja maa lähewad hukka, aga mitte käst. Matt. 5, 17. 18. Kus see käst ära heidetud eht muudetud saab, on lange-

mine möödapääsematu Jes. 24, 4—6. Riist Kolgatal on kõige suurem tõendus selleks. Sellest hoolimata on saatan kristlased nii kaugemale wiinud ja pimestanud, et need kogu ni omas jumalateenistuses laulawad: „Waba kästust, oh õnnelik elu!“

3. Wanaseadusliste esiisade läbi.

Jumal rääkis isiklikult Noaga. 1. Moos. 6, 13; Abrahamiga, 1. Moos. 12; Isaki ja Jaakobiga 1. Moos. 22, 16—18. Ta rääkis ka prohweetitega, näit. Mooseseega isegi palest palese. Kui Mooses rahwa wastu rääkis, siis oli ta Jumala suu. 2. Moos. 3, 4—6; 4, 10—12. Taamet tunnistab omas laulus: „Jesanda waim on minu läbi rääkinud ja tema kõne on minu suus. 2. Sam. 23, 12. Amos kirjeldab prohweeti wahetorda Jumalaga. Amos 3, 8. Kõik Jumala mehed on rääkinud püha Waimu sunnil.

4. Oma poja läbi uuesseaduses.

Kel kõrwad on, see kuulgu! Kuidas ta wäsinuid ja loormatuid enese juurde kutsub; kuidas ta taewase isa armastust inimestele awaldab; kuidas ta mäejutluses õnnistust jagab ja õiget jumalateenistust õpetab; püüet jumalariigi järele äratav; halastamatu koltumõistmise ja waleprohweetite eest hoiatab; kuidas ta oma tähendamissõnade läbi taewariigi põhiseadusi wäljendab ja kuidas ta lõpuks, kui ta surma wärawad murdnud on, jüngrid enda juurde kogub ja wiimase ülesande annab: „Minule on meelewaid taewas ja maa peal antud, sellepärast minge ja õpetage rahwale... Waata, ma olen teie juures maailma otsani“.

Tähelepannes neid sõnu, ütleb Gøethe Eckelmannile: „Tehku kultuur alatasa edutamme, kaswagu loodusteadus omas ulatuses, ka inimlik waim wõib ennast laiendada, kuidas ta tahab, kuid ristiusu kõrguse ja kombelise kultuuri üle, nagu see ewangeeliumides wäljendub, ei saa see iial tõusma“.

5. Jumal räägib südametunnistuse läbi.

Rooma 2, 14. 15.

„Kui maailmas muud midagi ei oleks, mis meid Jumala olemasolemise pääle tähelepanelikult teeks, siis wõiks kahetsus üksteisenda teha. Kahetsus algab päälekaebtusega, süüdistusega. Uga kelle ees süüdistame me endid? Kas ei kuulu süüdistuseks ka teatud

isik, kes seda vastu võtab? — Kahetsus on meie süü seemine tunne. Kellele tunnistame meie seda, kui huuled waikivad ja meie üksinda oleme? Kahetsus lõpeb kindla süüalguse ja hävituse teadmisega. Kes võttis aga meilt selle süü, kes oli selleks võimas? Kahetsus räägib oma otsuse „pühana“ leitud käsu järele, mida me ise ei ole enesetele andnud, teame aga, et see süüsti meie südames asub. Kes on aga käsuandja ja kes teine, kui käsuandja, oleks võinud käsu järelbasi meie asemel eemaldada“ Max Scheler.

6. Inglise, unenägede, nägemiste ja haiguste läbi. Hiob 33, 15—33.

7. Jumal räägib looduse läbi.

Maailma kõiksuse koostöela, elavate iludus, torm ja maavärise mine on vägev Jumala kõne. Hiob 38; Paul 29.

Märgid päikeses, kuus ja tähtedes tuu-

lutavad selgesti, et Issanda päew ligi on. Joel 3, 3. 4.

8. Uegloos: sõdades, rewolutsioonides, hädades ilmub Jumal kui õiglane Jumal. Paul 46; Matt. 24, 6—8.

9. Jumal räägib kolme kordse ingliskeelsete läbi. Jlm. 14, 6—12. Ta räägib viimast korda omas armus. Selle kuulutuse tulemus on üks rahvas kes Jumala käsud peab ja kel Jeesuse Kristuse tunnistus on.

Lõpuks saab ta rääkima oma wihas. Paul 2. 5. Müüd räägib ta armastuses oma igawese ewangeeliumi läbi, kes aga seda armastust vastu ei võta, see saab osasaama viimastest Jumala wihasest.

Oled sina Issanda häält, mis mitmel wiisil kuuldu, vastu võtnud? Oled sa walmis Samueliga ütlemä: „Räägi Issand, minu sulane kuuleb!“ Karl Rose, Suschenhofis.

Maast taewani.

Üks uskumatu, kes kord ühte wäitest tütarlast kiusata tahtis, küsis: „Kui kaugel on taewas?“ „Ma ei tea“, wastas tütarlaps, „kuid täna hommikul saatsin ma teate sinna, ja weel vähem kui tunni aja pärast toodi mulle wastus“.

Et taewas maale nii lähedal on, sai Jakob sel ööl teada, kui ta üksi Beth-Elis lahtise taewa all, oma öölaagris oli. Täni oli ta kogemusteta usklik olnud. Ta polnud Jumalafalgaja, nii kui Esaw, kes ühe sõdama aja pärast oma esimese-sündimise õiguse äramüis. Tal oli usklik süda, ehk teisiti öeldud, ta oli oma lapseliku usu alal hoidnud, kuid ligemate õpetuste ja kogemusteta. Ta uskus oma isa ja wanaisa töötusesse, ja isegi nii et ta walmis oli tegema kõit, et pärandusest osasaada. Nii wähe teadis ta waimulikkudest asjadest et tal seegi selge polnud, et Jumalat ainult „tões ja waimus“ kummardada wõib, ja et ta ise oma töötusi täitma peab. Tõepoolest oli tal usk millel õige tundmine puudus aga Jumal ei põlganud teda ära. „Mu isa ja ema on mind maha jätnud aga Jehowa on mind koristanud“ seda koges Jakob sel ööl. Tõsi on see, et ta wanemad teda äratõuganud ega mahajätnud polnud, aga ta pidi oma wanemate majast põgenema. Tal oli esimese-sündimise õigus, aga ta oli põgeneja ilma millegita, wälja arwatud ta reisulepp ja riided, mis ta ümber. Seal andis Jumal talle

esimese tõeliku õppetüki isaliku truuduse ja taewase kodu üle. Esimene kord omas ta arusaamise Issamaja suuruse üle, milles palju eluasemeid. Sel ööl õppis ta, et Jumal igalpool on — taewas on ta aujärg ja maa ta jalgealune järg (Jes. 66. 1.) ja et wõimata on nii kaugemale reisida, et tema ligiolemisest eemalduda.

Tänapäew on palju inimesi, kes endid kristlasteks nimetawad, kes aga niisama wähe sellest teawad, kui Jakob omal ajal. Tihti peaksid nad, awades omad silmad, hüüdma: „Tõesti, Issand on siin ja ma ei teadnud seda!“ Kui kahju, et Jumala lapsed tema ligiolemist tunnawad ja toimivad nagu poleks Jumalat ligiduses. Kui meie ära tunneme et isiklik Jumal oma waimu läbi igalpool on — mitte wiletsa teoriana, waid elaw tõelikkus, siis saab maa sellele uueks ja taewas sinab ta kohal; siis hakkatakse alles tõelikult elama. Jumalat igalpool näha, kõigis mis ta teinud, kus inimlikule filmale midagi näha pole — jah weel rohkem kui see, teda tunda — on kõrgem tarkus mida inimene omada wõib.

„Ja ta kartis ja ütles: Oh mis kardetaw on see paik? Siin ei ole muud kui Jumala koda ja siin on taewa wäraw“. Püha ja tõsine on see paik kus Jumal ligi on ja kõit, kes tema hoones elawad, ei peaks kunagi kergemeelselt ega pahasti talitama. Tundmine, et Jumal oma ligiolemisega igal pool

on, peab meie iseloomu kasvatama ja meile kindlust andma.

Kristus — ühendaw liige.

Mis on see rebel, mida Jakob nägi taewast maani ulatawat ja mille peal Jumala inglid üles ja alla astusid. Joh. 1. 52 annab meile wastuse Kristuse sõnades jüngeritele: „Edesti, tõesti ütlen mina teile: Sest ajast peate teie nägema taewa lahti olewat ja Jumala inglid üles ja maha astuwat inimese Poja peale“. Tema on see, kes taewa ja maa üheteisega ühendab ja mõlemad üheteisest teeb. „Ja tema on enne kõiki ja kõik loomad seisawad tema sees ühes“. Kol. 1, 17. Kullas jüri maapeale on ta taewa endaga kaasa toonud ja kui tema ligiolekut tuntakse, ja mõistetakse, siis teeb ta maa taewaks.

Kristus on palju suurem, kui keegi teda iialgi on tunnud. Ükski ei ole veel täielikult mõistnud mis Kristuse armastuse tõeline suurus on. Ta on iga tõeasja olemus ise. Maailmal puudub ühendusliiki taewa ja maa wahel. Kui aga maailmkond lapselikus usus Kristuse, selle elawa Jumala Poja päälle waataks, siis leiaks ta kohe selle. Tema sees on elu; sest tema on see elu sõna mis algusest oli (1. Joan. 1,1,2); ja see on tema

elu mis kõikidele loodolewustele nende olemasolu annab.

Jumala rüpest saawad kõik loodolewused oma elujõu; Kristuse läbi on kõik loodud ja kõik asjad seisawad tema sees ühes. Jumal elab „kõrges ja pühas paigas ja nende juures, kes rõhutatud ja waimust alandlikud on“. Jes. 57,15. Kui Kristus maapääl oli nimetas ta end „inimese Pojaks, kes taewas on“. Joan. 3,13.

Ehk ta nüüd küll Jumala paremal pool istub, on ta siiski oma waimu läbi maa peal omaksete juures. Tema ei ole kaugel meist. Ap. t. 17,27. Sellest ei ole aga veel küll. Meie peame enda teadliku oleku tõendamises temale lähenema. Jumal on kõik inimesed selles endasse ühendanud, et nad „teda küll mõiksid otsegu kätega katsuda ja leida (Ap. t. 17,27). Paljud tõukawad end rahwa hulgas tema wastu, kuid ainult wähesed puudutawad teda usus. Kuigi puudutajaid arwult wähe on, on need wähesed taewa rõõmuga tuttawad. Kristus on esimene ja wiimane, algus ja lõpp „mis täidetakse sellest, kes kõik kõigis täidab“. Ew. 1,23. Sel wiisil on taewas ja maa tema kaudu ühendatud.

P. T.

Saltuta oma teelt.

Üks mitmesugustest tõsistest hädaohtudest, mille all kogu inimkonnal kannatada tuleb, on üksteist tagarääkimine. Wäga kahetsuswääriline on et see isegi kristlikus koguduses sagedasti ettetuleb ja selle eluja tegewuswõimetele wäga palju wõib kahju tuua. Sellepärast on tarwis ka meie kogudustes seda pahet äratunda ja, kus tarwilik, igusuguste kõlblikude abindudega kõrvaldada püüda.

Et üksteisest paha rääkimine juba esimeses kristlikus koguduses lewinenud oli, näitawad meile need tõsised sõnad, mis sugustega apostlid selle wastu püüdsid wõidelda. (1. Kor. 15, 33; Ew. 4, 29; 2. Tim. 2, 16; 1. Peetr. 2, 1; 3, 10; Jak. 1, 26; 3, 1—12; 4, 11.) Edesti, need patud kuuluwad niisuguste hulka, mis sugused kristlastele kõige raskem mahajätta on. Ma ei mõtle sellega mitte waenumeelset wõi kuritahtlist tagarääkimist, mis juhitud kadedusest ja laiduhimust, waid ma mõtlen siin ainult mõtteuid jutte oma ligemise üle.

Rõige üle, mida keegi teine teeb, lobi-
setakse järelemõtlematast ja arwustatakse

isegi siis, kui see tegu täiesti ilmsüütu on. Rõõmustatakse otse selle üle, kui leidub mingisuguseid uudiseid teistele edasi jutustamiseks. Selle juures ei mõelda alati halba ja sellepärast ustakse end selleks õigustatud olewat. Kuid siiski on äärmiselt raske teise üle rääkides asjalikku isiklikkusest lahus hoida ja sagedasti awaldatakse sääl teise üle mõtlemata otsus. Kuid peame meelest kui tihti mõistetakse meie wäljendusi walesti ja antakse liialdatult ja teisendatult edasi, nõnda et sellest tekib wähest pahandusi, mis suguseid meie kuidagi ei mõistnud ette näha. Kes selle wastu wõidelda tahab, see tehku omale reeglits, ainult seda teisest kõnelema, mida ta kõnelemises puudutawa isiku ees kõigiti wastata wõib. Kõsige endalt alati: Kas wõiks teine minu sõnu kuulda, ilma et mul tarwis oleks tema ees punastada? Kui ja selle kohta kindel ei ole siis teeksid sa paremini, kui sa waikitsid.

Kui aga sulle endale ligemese kohta uskumatuid asju jutustatakse, siis hoia end neid edasi kõnelemast; küsi parem kõnelejalt kas ta ka oma wäljenduste kohta kindel on.

Terwis, kasinus.

Haiguste eest hoidmine.

Et olla kaitsetud hakkawa wõi mõne teise haiguse eest, peab head werd omatama. Weri, nagu iga teine teha elund wõi tude, valmistub tehasse wastuwõetud ollustest. Hea were saamiseks peab head toitu sööma, puhast wett joma ja puhast õhku hingama. Liikumine, uni ja puhkus tulewad samuti arwesse wõtta, aga toitlus on terwise üles-ehitamiseks peatingimine.

Halwast toidust ei wõi hea weri moodustuda. Inimese tehal on imelised wõimed; aga temal ei ole mingit abindu halbu toiduaineid heaks wereks muuta. Head toiduained wõiwad saada rikunud halwa jahwatuse, wõltsimise, hooletuse, halwaksminetu, halwa teetmise ja mitmesugusel muul teel. Mõningad toiduained on vähem tarwitatawad. Seedimiselundid inimese tehas wõiwad kõige tagajärjerikkamalt ainult neid toiduaineid wereks muuta, mis neile kättesaadawaks tehakse; teha ise mingisuguseid toiduaineid ei walmista.

Mõistlik toitmine.

Inimesele alguses antud toit koosnes wiljatoidust, puuwiljadest, pähklatest ja aiawiljast. Need sisaldawad kõiki toitwaid olluseid (aineid), mida jõe ja terwise alalhaidmiseks wajatakse, olles oma looduslikus seisukorras wabad haiguseollustest. Toitude wäljawalik on nii suur, et igale pakutakse iga aastaaja, iga kliima ja iga tegewuse jaoks seda, mida ta wajab. Igapähe maitse ja tarwidus on kõigiti arwetele wõetud. Selge mõistus ja terwe otsustuswõime, waba fanaatilistest waadetest, peafid juhutama kõiki kõigist häist ainetest neid toitusid walmima, mis temale kohased ja tema wajuadusi rahuldawad; sest mitte kõik inimesed ei wõi samu toitusid tarwitada.

Lihtsus toitude valmistuses.

Lihtsus toitude valmistamises on kõige parem. Liiga palju toitusid läbisegi, hulga raswaga valmistatud ehk liiga tugewasti würtstitud söögid ehk liiga magusad koogid, ei ole kellelegi kasulikud. Tarwita ühe korraga ainult wähke mitmesuguseid toitusid, kuid üldiselt pea kinni suurest wäljawalikut. Rehale tuleb anda kõiki tarwilisi toiduaineid, muidu ta kannatab. Kui kõik muu korras on, siis hoiab toit, mis hästi kokku pandud, terwisline ja maitsekalt valmistatud ja digel wiisil süüakse, inimest täieliku terwise juures. Kõik teised terwishoiuabinõud ei wõi heaks teha seda, mis puuduliku toitluse läbi rikunud.

Täiewäärtuslikud toiduained.

Terawiljatoidud, mis sisaldawad kõiki enda algelisi toitwaid olluseid, on eriti wäärtuslikud. Beenel jahul, puhastatud riisil ja paljudel läbitõõtatud terawiljasaadustel puuduwad teatud olulised, koosseisuosad, mis valmistusel häwitatud.

Uuemad toiduainete uurimised on näitanud, et toidu koosseisu teatud osad, mis suguseid nimetatakse witamiinideks, leiduwad wiljatõude ja wärske puuwilja nahas ja toores, toores piimas, muna rebus ja wärskes aiawiljas. Witamiinita toitude tulemustena on, nagu üteldakse, rachitis (Inglise haigus), skorbut (igememädanemine), beriberi ja pellagara. Ka weel teised terwiserikked wõiwad sellest tekkida. Täiewäärtuslikuks toitluseks ja täielikuks terwiseks on peale selle teatud hulk keetmata toitu tarwis.

Terwe lehma piim, küllaldase etteawaatusega käsitatuna, on üks parimaist toiduainetest. Raswawail lastel on piima eriti waja. Kuid ta jögastub ruttu mustuseosadest, moodu-

Üks hädaohtlikumaid haiguseidude lewitajaid.

tades foodsa pinna haiguste, nagu tüüfufe ja kõhuläbijooksu, äratajaile. Piim tuleb jahedas kohas hoida, finni fatta ja alati kärebe eest kaitseda, sest kärebed on väga tegewuses, laiali kandes hakkawate haiguste idusid toiduainete peale. Väikeste laste jaoks tarwitatawat piima tuleks hoida jää-tükkide wahel, keldris ehk kaewu sisemuses üllescriputatuna.

Rohupiiimajuust on väga wäärtuslik toiduaine. Puhtal wiisil heast piimast dieti walmistatuna on ta terwisline ja kergesti seediw.

Roor loosneb kõige paremast elajaraswast. Kui wõid tarwitatakse, siis peaks see wärste ja puhas olema, sest halb wõi on heade omadusteta.

Mitte liiga palju suhkrut!

Suhkur on kõrgewäärtuslik toiduaine. Tema on otsekoheseks tarwituseks kehas walmiina olemas, ja teatud hulk sellest kuulub meie toitmiseks, Enamjagu inimesi kulutawad ülearu suhkrut. Tähtlis muutub seedimisprotsessi kestwusel suhkruts ja nii sisaldab hästi kottuseatud söök kõike kehale tarwisminewat suhkruainet. Kui arwata senna juure weel suhkrut, mida iseäraliselt suurel määral komponeeritud, siirupi, kookide, küpsiste, gelee, marmeladi, puddingi jne. näol tarwitatakse, siis on näha kui suur hädaoht warritseb asjaolus, et suhkrut ülearu palju süüakse. Suhkur läheb kergesti käärima, ja suuremal määral tarwitatuna kui magu seda dieti seedida wõib, tekitab ta kindlasti maohapet, maofatarri ja teisi sarnaseid pahesid. Matsa ja neeru üleliigne koormamine toob endaga kaasa kestwaid riffeid neis elundides. Eriti tuleks hoiduda tarwitamast rikkalikult suhkrut ja piima üheskoos.

Pähklad toiduainena.

Pähklad kuuluwad toiduainete hulka. Seesugusest tuleks neid ka käsitada, kõrwaldades nende tarwitamise söökide wahelaegadel. Selles peitubki mõningate wiga, kui nad pähklaid sööwad. Omades rikkalikul määral raswa ja munawalgeaineid, wõiwad pähklad mõnelegi weidi raskelt seediwad olla. Halwasti puretuna ja söökide wahelaegadel tarwitatuna tekitawad nad sageli halbtusi.

Pähklad iseendaft mitmesugusel kujul on omased terwisliste ja maitsewate roogade walmistamiseks.

Puuwili.

Puuwili sisaldab happeid ja anorgaanilisi soolasiid, mida keha tarwitab. Seepärast

peaks igaiüks natuke puuwilja sööma. Mõningad ei wõi wäga hapuid puuwilje süüa, kuid wõiwad aga wähem hapukaid sortisid tarwitada. Mõrga seedimisega isikute keha ei kannata puuwilja ühesaiawiljaga; wõib olla annabki see asjaolu mõningatele põhjust arwamiseks, et nad üldse puuwilja süüa ei wõiwat.

Liha toiduaine.

Liha wäärtuse üle toiduainena walitsewad üsna wõõriti mõisted ja ebadiged waated. Kuigi paljud kuulsad arstid tõendawad, et lihal toiduainena mingit suurt wäärtust ei ole, teewad teda siiski weel mõningad enda söökide peakoosseisuosaks. Kõige paremal juhusel on liha teise järgu wõi kaudne toit ja niisugusest mitte kõige parem. Loom walmistab toitu ainult sellest, mida ta sööb, ilma et mingisuguseid toitwaid olluseid juure lisaks. Inimene, looma süües, saab ainult seda, mida loom oma enda eluülespidamiseks ei ole tarwitunud, ühes loomakeha äralagunenud kudete äratarwitunud ollustega. Mõningad neist äratarwitatud ollustest ärritawad küll kõrgel määral, kuid ei toida sugugi.

Sarilikus seisukorras on meie wäljajate-elunditel küllalt tegemist, eritades keha normaalseid äratarwitatud olluseid. Liha süües koormab selles sisalduw äratarwitatud ollus wäljajateelundisid rohkem tööga, wõideldes seega samal ajal terwise wastu. Pealegi on väga palju loomi haiged, mis sugune asjaolu liha tarwitamise toiduna hädaohtlikumaks teeb. Mõned haigustest, mida oleme juba käsitanud, näitels tuberkuloos ja wähitõbi, on sageli lihasöömise otsekohesed tulemused.

Sealiha tuleb inimliku toiduainena eriti kõrwaldada. Piibel keelab selle tarwitamise, sest et ta roojane on. (Waa 5. Moos. 14, 8 ja Jes. 66, 17). See loomulikud eluharjumused liigitawad tema tänapäewastajate klassi, seepärast ei wõida tema liha terwislikeks toiduaineks inimese jaoks pidada.

Kalad, kellel ligipääs piirkondadele, kuhu soogawee kanaalid sisse jooksewad, on samuti terwisewastased. Tuleb ka silmas pidada, et kalad ruttu mädanema lähewad. Sattuwad nemad wast mõnesuguses lauguses püügikohast ehk ilma jahedas kohas alalhoiu wõimaluseta müügile, siis saab nende tarwitamine, eriti sooja ilmaga, küsitawaks ja tihti koguni hädaohtlikuks.

Dr. med. G. S. Sealb

Noorsoo osakond.

Jumala austamine...

Sõber... ma ei taha oma kirja lõpetada, ilma et oleksin puudutanud oma terve süsteemi viimast kiwi, küsimust: kuidas Jumala-austamine seisab ühenduses nende põhimõtetega, mis ma inimesoo arengu suhtes üldiselt tõeks võtnud?*)

Ma otsin ka siin oma ülesande lähendust küsides eneselt: kuidas tähtsab Jumala mõiste mu hingese? Kus tuleb, et ma usun Jumalasse...? — Seda näen pea: armastuse-, usalduse- ja tänutunded ning sõnakuulmine peavad minus olema arenenud, enne kui neid võin Jumala kohta tarvitada. Ma pean inimesi armastama, pean neid usaldama, ma pean inimesi tänama, ma pean nende sõna kuulma, enne kui saan tõusta nii kõrgele, et armastan Jumalat... „Sest kes ei armasta oma wenda, keda ta näeb, kuidas võib see oma Isa taewas armastada, keda ta ei näe?...“ Kuidas tekiwad minu loomuses tunded, millele oluliselt toetuwad inimarmastus, inimitänu, inimusaldus ja oskused, mille kaudu sõnakuulmine moodustub? Ja ma leiän, et need tekiwad peamisest wahekorrast, mis wäeti lapse ja ta ema wahel on.

Emä peab — ta ei saa teisiti, ta on sunnitud seda tegema täitsa meelelise instinkti mõjul — lapse eest hoolitsema, teda toitma, kaitsma ja rõõmustama. Tä teeb seda, ta rahuldab lapse nõudeid, ta eemaldab kõit, mis talle ebameeldiw, ta tuleb talle appi ta abitusese. Lapse eest on hoolitsetud ja ta on rõõmus: armastuse idu on temas tärganud. Nüüd seisab asi, mida ta pole kunagi näinud, ta filmade ees: ta imestab, kardab, nutab; emä surub ta tugewami wastu rinda, mängitab ja lõbustab teda, ta nutt wäheneb, ehk küll ta filmad jääwad kaua weel märjaks; asi ilmub uuesti; emä wõtab jälle lapse oma kaitswale rin-

nale ja naeratab talle; nüüd ei nuta laps enam, ta wastab emä naeratusese selge, pilwitu filmaga: temas on tärganud usalduse idu...

Sõnakuulelikkus on algupäralt oskus, mille hoorattad käiwad meelelise loomu esimestele kalduwustele wastu. Tä harimine toetub kaswatuskunstil, ta pole loomulikude tungide lihtne tagajärg; aga siiski käib ta areng sama teed. Nagu armastuse eel käib tarwe, tänu eel andmine, usalduse eel — hoolitsemine, nii käib ka sõnakuulmise eel tormiline igatsus. Laps kisendab, enne kui ta ootab; ta on kärsitu, enne kui ta sõna kuuleb; kannatus areneb enne sõnakuulmist, laps saab dieti ainult kannatuse läbi sõnakuulelikuks; selle wooruse esimesed oskused on ainult passiwised, nad tekiwad peamiselt karmi wajadusetunde kaudu... Palju hiljemini areneb temas aktiivne sõnakuulmine, ja weel palju hiljemini tõeline teadwus, et talle on hea emä sõna kuulda...

Laps harjub oma tahtet alistama emä tahtele: kannatuse esimesed idud, sõnakuulelikuse esimesed idud, on tärganud. Sõnakuulmine ja armastus, tänu ja usaldus üheskoos arendawad südämetunnistuse esimese idu, tunde esimese kerge warju, et pole õige armastawa emä wastu mäsfata. ...Oma jõu kaswamine paneb lapse lahti lastma emä käe; laps hakkab iseennast tundma, ta rinnas puhkeb waitne aimdus: Tä ei waja enam emä. Emä loeb idanewaid mõtted ta filmist; ta surub oma armsa tugewamalt, kui kunagi waremini, wastu rinda ja ütleb talle häällega, mida laps ialgi pole kuulnud: Laps, on olemas Jumal kes sind kätele wõtab, kui mina sind ei suuda enam kaitsa: on olemas Jumal kes sulle walmistab õnne ja rõõmusid, kui mä seda enam ei suuda. Siis tähtsab lapse rinnas midagi wäljendamatu, siis woolab lapse rinda usuline kalduwus, mis tõstab tema enesest üle; ta rõõmustab oma Jumala nime üle niipea kui emä sellest kõneleb. Armastuse, tänu ja usaldusetunded, mis tähtsib emä rinnal, laienewad ja haarawad nüüdsest peale Jumala, nagu oma isa ja emä. Sõnakuulelikuse oskused saawad

*) Wäljawõte kuulsa kaswatusesilase, Pestalozzi, kirjadesse selle sajaastast surmamälestuspäewa pühitseti 17-mal weebuaril s. a. Eestikeeles ilmunud „Pestalozzi elawad sõnad“ joowitatawad lugeda noortele ja wanematele, samuti kohased noorsoo raamatutogudele.

laiema tegewuspiiri; laps kes nüüdsest peale usub Jumala olekut, nagu ema olemist, teeb nüüd head Jumala tahtmise pärast, nagu tegi seda siamaani ema tahtmise pärast...
W. Johanson.

Ruidas koguduses kõige paremini muusikat võib edendada.

Juba Israeli rahwa jumalateenistustel on muusikat tarwitatud. Muusika mõju sarnastel teenistustel oli sel ajal juba hästi teada. Sellest ajast peale on waimuliku muusikat kirikutes ja kogudustes tarwitatud. Bach, Händel, Reger j. t. on enamasti kiriku muusikat luues kuulsuse omanud. Kiriku waimlise elu langusega wähenesid seal ka tõlise, waimuliku muusika harrastajad, kuna ühes tegewate liikmete lahkimisega kirikust läks see üle wähematesse kogudustesse. Näituseks baptistide seas Sanken, Mason, Belden ja muud kellede laule meie praegu kasutame. Sama näeme wennaste koguduse õitseajal, kus graf Zinzendorf sama osa etendas.

Meie kestel on muusika alles algastmel. Eht küll mõned üffitud sellel alal on tegutsemas ei wõi see suuremaid tagajärgi anda, kui mitte terve kogudus kaasa ei aita. Ruidas terve kogudus kaasa aidata võib sellest eespool.

Küsimuseks jääb miks pärast pole meil muusika alal edenemist märgata? Miks pärast pole meil heliloojaid kes looks ajalohaseid laule, millised kunstlisest küljest midagi soowida ei jäta? Miks pärast pole meil muusikat harrastawaid isikuid noorsoo kestel, kes muusika palade ettekannetel solistidena esineda wõiks?

Üks põhjus, võib olla, on see et meie muusika wäärtusest pole weel dieti aru saanud. Et meie ei osta hinnata tõlise muusika läbi saawutatud tagajärgi. Ühe sõnaga et meie muusika wallas kasutamata oleme. Teise põhjusena wõiksime nimetada meie kitsarinalist olekut. Meie ei saanud enestele ettefujutada isikut kes kristlane ja muusika harrastaja ühes isikus oleks. Kuid seni, kui meie omi waateid ei muuda, pole meil nimetatud alal tagajärgi oodata.

Püüame asjaga põhjalikult tutwuneda ja siis wõime omi osuseid awaldada. Püüame tulewikus tutwuneda tõlise muusikaga siis võib ta meilegi kasuks olla. Meie töö oleks ifegi suurema eduga edasi läinud, kui meil head, tõsist muusikat oleks olnud. Sagedasti

oleme wõrdlusi toonud kus endid teistega wõrreldes arwastime mitmes asjas ees olewat ja seda eestkätt laulu suhtes. See ei pea aga meid edasipüüdmises üfskõiksiks tegema kui see ka nõnda peaks olema. Kristlase püüid on kõigis edasi jõuda niipalju kui see aga wõimalik on. Seesama on ka muusika alal maksaw.

Wahest tõuseb mitmetel küsimine: „Kas see aga majanduslisest küljest raskusi ei sünnita?“ Tahame harutada seda küsimust lähemalt.

Mitmetel juhtub kodus olema flawer, kas ei oleks soowitaw et selle perekonna lapsed kõit ostaks sellel mänguriistal mängida? Kui see siamaale pole sündinud, tõesti wiimane aeg oleks, et seda otselohpe peale alustataks. Juba kahesaaastaseid lapsi võib panna õppima, kuid muidugi tuleb lapse arenemisega arwestada, kas see warem wõi hiljem peab sündima.

Ühtki wõimalust ei pea kasutamata jätama; kadunud aeg ei tule enam tagasi. Kuna aga flawer mänguriist on, millist kõit endale soetada ei saa siis, tulewad siin ainult mõned kõne alla. Peale flaweri on aga weel weel palju muusikariistu millel võib mängida. Klaweriga ühel astmel seisab harmoonium. Meil on palju kogudusi kus on mänguriistu, kuna mängijad puuduwad. See oleks esimene samm saada mängijaid harmooniumi peal.

Teine mänguriist, mis kõne alla wõiks tulla, on wiul. Selle muretsemine ei sünnita sarnaseid raskusi kui flawer, eht selle õppimine samuti suurt hoolt ja õige tundliku kõrwa nõuab. „Siiski õppimine teeb meistriks“ kui aga noori tööle rakendataks. Minu teada meil Gestis rohlem wiulilõprijaid pole kui üks. Tõesti mitte suur arw meie liikmete kohta. Wiul, kui mänguriistade ema, peaks enam poolehoidu leidma meie muusika-harrastajate peres.

Kolmandaks wõiksime pasunat nimetada. Et kwartetti kokku seada lähesisid waja kaks korneti, üks alt ja üks bariton pasun. Pärastpoole wõiks ju koosseisu suurendada tarwidust mööda.

Sealjuures ei pea meie sarnases waates olema, et ainult meesjugu mängijateks võib olla. Sama hästi, kui mees, võib ka naine pasuna kooris kaasamängida. Tuleb waid muusikalist haridust ja annet tähele panna, millela keegi muusikas tegew ei wõi olla. Pasuna kwartett võib igal ajal esineda ning kaunis hääd pakkuda. Õppimine ei walmista suurt raskusi, sest kui tellegil hää

kuulmine ja tahtejõud on, võib ta kuu kolme pärast juba kwartettis kaasa mängida.

Wiimasena nimetaksin veel laulu. Eestlasi tuntakse muusika armastajatena, samuti laulu rahwana. Seda tõendavad juba hulgalised rahwalaulud. Meie võime tõesti Jumalale tänulikud olla selle suure anni eest. Meil on palju häälematerjali mis tarviliku kooli puudumisel roostetab. Kui kõik mänguriistadel mängida ei saa, siis laulus võivad nemad edeneda. Niipalju oleks igal ühel võimalust et ta vähemalt ühe tunni nädalas võtaks, et oma häält harida. See oleks tõesti ülekohus, kui meie seda annet, mida Jumal meile on kinkinud, tema auks ja ligemise kasuks ei tarwita. Õiget hääleseadet õppida olgu iga laulja eesmärk. Õige hääleseade ei ole ainult esteetilisest küljest soowitaw vaid samuti ka terwishoidliselt väga kasulik. Kopsud saavad laiaulatuslise tegewuse ja wärste õhu juurewool edendab terwise uuendust, millist meie kuulutame. Sealjuures peab ka seda tähele panema et õpetaja hää oleks kes õiget Itaalia hääleseadet õpetaks. Nii mõnelgi on hommikul ülestõustes hää ära, kuna see halbtus kaob laulu õppimise järele. Ka kõneleja, kelle hää kõne lõpul wäsimas, võib laulu õppimisel paremalt tunda. Ühe sõnaga: ta on kasulik igast küljest waadatuna.

Kutsun kõiki noori ülesse kaasa aitama meie muusikat ja laulu kogudustes paremale järjele tõsta. Kõige esiteks iseennast täiendada, wõttes laulu ehk mängu tunde hea õpetaja juu es.

Selleks jõudu ja piiswust!

W. Johanson.

Wäikesed patud.

Puu tõul on wäikene loomakene, wõrreldes suure puuga, aga kui tõul puufoorst läbi on tunginud, siis langewad nende puude lehed waremalt, kui tõukudeta puudelt; ja kui tõul puu südamesse on jõudnud, siis sureb suur puu kahe-kolme aasta jookul. — Wäikeseid patte ei panda tähele mõeldes, need ei tänenda midagi; kuid ka need tungiwad sügawale südamesse ja saawad meile harjumusets, rikkudes ära mõtted ja paremad tunded, surmates ühtlasi waimu ja südametunnistuse.

Spurgeon, see wõrdlusõnede suurmeister, tarwitas järgmist wõrdluseid wäikeste pattude suhtes, nii kui: „Kas ei ole ta kui surmaw mürk, mille tilgast küllalt on hinge ja ihu huffamiseks? Eks ole need wäikesed rebased, kes wiinamäed ära rikuwad? Kas ei ehita nägemata korallloomake hiigla kaljusid, millel suured laewad purunewad? Alaline weetilkumine õdnestab kiwi. Kui teie wõiksite kõige wäiksemat pattu igawiku waekausidel kaaluda, siis põgeneksite selle kui mao eest ja saatsite põlgama igat paha warju.

Arabia rahwa muinaslugu, ühest peale-tükkiwast kamelist, on wist kõigile tutaw, kuid siiski on see kohane siin veel kord ettetuua. Ühel päewal külastas kamel möldrit ja ütles temale: „Luba et ma oma nina sinu toas sojendan; wäljas on väga külm“. Mölder lubas seda. Natukesse aja pärast palus ta luba peasoenduseks, mida temale samuti lubati. Ta ei rahuldunud aga veel sellega vaid awaldas soowi, kas ta ei wõiks kõige kehaga sisse tulla, mille päale ta ka jaatawa wastuse sai. Peagi sai külastamine möldrile tüütawaks, sest ruum oli kitsas ja ta palus teda lahkuda. Aga kamel wastas: „Kui sinule siin ei meeldi, siis sa wõiksid ju ära minna; minul on siin väga hea, sellepärast jään ma paigale“. Saatan mõistab inimest pettusega meelitada kuni inemene tema wõrku sattub, siis alles näitab ta oma tõelikku iseloomu ja toorust. Delila pettis oma ilusa sõnadega Simsoni ära ja saatis selle wägewa mehe hukka. Samuti teeb ka patt. Ta peidab oma ilusa näo taha saatanklikud plaanid ja huffab oma parimad sõbrad halastamatalt ära. „Seepärast olge kasinad, walwake, sest teie waendlane, kurat, käib ümber kui mõiraja lõukoer, ja otsib, keda tema wõiks ära neelata“.

Noored, hoidke wäikeste pattude eest!

1. Peetr. 5, 8.

„Ole rõõmus, noor mees, oma nobre ea sees ja tehku su süda sulle head rõõmu su noore mehe põlwes ja käi oma südame teede peal ja oma silmade näo järel; aga sa pead teadma, et Jumal sind kõige see pärast kohtu ette wiib“. Rog. 11, 9.

„**Lõe Sõnumi**“ aastaläigu hind on 180 m.
Üksik nr. maksab 15 „

Wäljaandja: 1895 a. asutat. 7 p. Adw. Eesti Siit. Sellimisid kui ka rahasaadetused saata Paul Alweiss, Werepuiestee nr. 14-a Tallinnas.

Wastutaw toimetaja: W. Wärengrub, Posti tän. nr. 48, kort. 5, Narwas, kuhu kaastõõb tulewad saata. D-U. „Narwa Kirjastusühisuse“ trükk, Narwas. 1927.